

Література

1. Доклад о мировом развитии «Цифровые дивиденды»/ Группа Всемирного банка. — 2016. — [Електронний ресурс]. — URL: <http://documents>
2. Економічна правда. — [Електронний ресурс]. — URL: <https://www.epravda>
3. Кубраков О. ІТ-потенціал України та інвестиції: скільки потрібно і скільки можна. — [Електронний ресурс] — URL: <https://mind.ua>
4. Рикки Йе: 47 % рабочих мест в США будут автоматизированы в течение 20 лет. — [Електронний ресурс]. — URL: <http://edurobots.ru>
5. Тенденції розвитку нових професій в умовах глобалізації: наукова доповідь / [Джинчарадзе Н.Г., Савченко Н.В., Літвінчук Л.Й.]; за заг. ред. Р.В. Войтович. — К.: ІПК ДСЗУ, 2018. — 25 с.
6. Freelancing in America: 2017. — [Електронний ресурс]. — URL: <http://www.upwork>

УДК 331

Дибкова Л. М.,
д-р. пед. наук, професор
кафедри інформатики та системології
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Четверта промислова революція обумовлена розвитком нових технологій, таких як штучний інтелект, робототехніка, нанотехнологія, 3D-друк, Інтернет речей та ін., які не тільки швидко розвиваються, але й посилюють одна одну. У доповіді Всесвітнього економічного форуму визначено рейтинг найбільш суттєвих факторів змін (рис. 1).

Рис. 1. Найвагоміші фактори змін у цифровій економіці
Складено автором на основі джерела [3].

Також у доповіді Форуму наголошується на суттєвому впливі таких змін на широкий спектр соціально-економічних, геополітичних та демографічних аспектів. Унаслідок адаптації цілих галузей до технологічних змін більшість професій зазнає фундаментальної трансформації [3, с. 8].

Нині у багатьох галузях найбільш затребувані ті професії чи спеціальності, яких не існувало 10 або навіть п'ять років тому, і темпи змін щороку прискорюються [3, с. 5]. Використовуючи Інтернет та мобільні технології наразі можна замовити будь-який товар з будь-якої країни або купити квитки онлайн, заповнити податкову декларацію із використанням цифрового підпису у електронному кабінеті Державної фіскальної служби України, переглянути загальнодоступну електронну кадастрову карту та ін.

У дослідженні, здійсненому під керівництвом відомого аналітика компанії Garther Бена Принга та присвяченому цифровим навичкам майбутніх фахівців, аналізуються напрямки діяльності, які, за припущенням авторів, з'являться у недалекому майбутньому та будуть базуватися на нових технологіях. Автори детально характеризують 21 майбутню професію. Серед них: *кіберміський аналітик* — організація роботи з використання даних датчиків Інтернету речей (Internet of Things — IoT) для забезпечення швидкого і ефективного надання основних міських послуг; *менеджер команди людина-комп'ютер* — розробка системи взаємодії, за допомогою якої відбувається об'єднання переваг програмного забезпечення роботів / штучного інтелекту (точність, витривалість, обчислення, швидкість) із характерними якостями людей (пізнання, судження, емпатія, універсальність та ін.) у спільному середовищі для загальних цілей бізнесу та інші [4, с. 8].

Таким чином, цифрова компетентність стає важливою для успішного пошуку та отримання роботи, а також для створення та ведення бізнесу чи іншої професійної діяльності. Банківські, маркетингові, фіскальні аспекти та всі види ділових послуг сьогодні покладаються на цифрові рішення. Цифрова компетентність важлива для співпраці з іншими контрагентами та для виконання багатьох функцій на підприємстві, які залежать від управління інформацією та даними, комунікації тощо [2, с. 50].

Вплив таких технологічних змін відображується й на освітній діяльності. Так, он-лайн курси університетів світового рівня, відеолекції відомих вчених, різноманітні навчальні відеофайли значно спрощують та розширюють можливості не тільки для студентів, але й для викладачів: цифровізація дає змогу збільшити студентську аудиторію в рази та вивільнити час для творчості

та дослідницької діяльності. Водночас необхідно підкреслити, що реалізація такого підходу вимагає наявності відповідного високого рівня цифрової компетентності.

Таким чином, стрімкий технологічний розвиток, значні обсяги інформаційних ресурсів зумовлюють зміни у підходах до професійної компетентності сучасного викладача. І, як наслідок, постійна самоосвіта та неперервний особистісний професійний розвиток є невід'ємною складовою у діяльності викладача. Саме з метою оптимізації розподілу робочого часу у провідних світових університетах існує практика проведення кафедрами загальноуніверситетських, відкритих та регулярних науково-методичних семінарів, на яких, за бажанням, можуть бути присутні й викладачі інших кафедр. Лише командна робота в епоху цифровізації економічного та суспільного простору дає змогу вчасно ознайомитися та поділитися із іншими досвідом у використанні новітніх технологій у навчальному процесі або із новими дослідженнями різних предметних галузей.

У зв'язку із постійним оновленням професійно-орієнтованого інформаційного масиву доцільним є й організація короткострокових (протягом одного-двох тижнів) курсів за певною тематикою [1].

Цифровізація освіти також збільшує можливості для створення індивідуальних навчальних траєкторій за умови деталізації очікуваних навчальних результатів та розробки інструментів їх вимірювання.

Студенти, які навчаються в епоху цифровізації, вільно користуються різноманітними цифровими пристроями (смартфони, смарт-годинники, е-пристрій для читання, ноутбуки), за допомогою яких вони працюють із цифровими технологіями. Це обумовлює утворення специфічного освітнього інформаційного простору, в якому щоденно збільшується кількість джерел інформації та значно розширюється діапазон інтерактивних та віртуальних можливостей для обміну інформацією, навчання, взаємодії, практичних занять. Отже, навчальний процес має бути зорієнтований на розроблення викладачами й ширше застосування методичного забезпечення навчальних дисциплін, яке базується на сучасних цифрових технологіях (елементи он-лайн навчання, хмарні технології, власні Web-сайти із навчальною інформацією, створені та розміщені на YouTube-каналі відеофайли та ін.). Таким чином, застосування цифрових технологій у навчальному процесі повинно мати всеохоплюючий характер й впроваджуватися під час вивчення різних навчальних дисциплін.

Література

1. Дибкова Л. М. Короткострокові навчальні курси як тренд сучасної бізнес-освіти // Інновації в бізнес-освіті [Електронний ресурс] : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.; 22-23 травня 2019 р., м. Київ. — К. : КНЕУ, 2019. — С. 151–155.
2. Kluzer S., Pujol Priego L. (2018). DigComp into Action — Get inspired, make it happen. Publications Office of the European Union, Luxembourg. Retrieved from doi:10.2760/112945.
3. 21 Jobs of the Future: A Guide to Getting — and Staying — Employed for the Next 10 Years (2017) Publ. Cognizant's Center for the Future of WorkTM. Retrieved from <https://www.cognizant.com/white-papers/21-jobs-of-the-future-a-guide-to-getting-and-staying-employed-over-the-next-10-years-codex3049.pdf>.
4. World Economic Forum (2016). The Future of Jobs Employment, Skills and Workforce Strategy for the Fourth Industrial Revolution. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs.pdf.

УДК 331.526

Шушпанов Д. Г.,

канд. екон. наук, доцент

Тернопільський національний економічний університет

Литвинюк А. В.,

магістр

Тернопільський національний економічний університет

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Стрімкий розвиток інформаційних технологій у світі сприяє росту цифрової економіки, як глобальному ринку цифрового аутсорсингу, та розширює її межі. При цьому змінюються практично усі сектори економіки, зокрема, телекомунікацій, розваг, засобів масової інформації, банківської справи, роздрібної торгівлі та охорони здоров'я тощо. Таким чином цифрова економіка змінює вектори зайнятості, стимулює створення робочих місць у країнах з низьким попитом на робочу силу, значною пропозицією та низьким рівнем оплати праці. До таких країн належить й Україна. Враховуючи значний освітній потенціал українського працівника, є підстави стверджувати, що фріланс в Україні найближчі роки активно розвиватиметься, особливо на молодіжному ринку праці.